

CYTOKINETICKÉ PARAMETRY

PROLIFERACE
VIABILITA
DIFERENCIACE
(APOPTÓZA)

PROLIFERACE

- Množení buněk mitózou
- Dostatek živin, růstových faktorů, pH a teplota prostředí (kultivační techniky) + ovlivnění?
- Metody stanovení počtu buněk:
  - nespecifické barvení všech proteinů/DNA (metylénová modř, neutrální červeně, tetrazoliové soli MTT, WST₁/ CyQuant)
  - Bürkerova komůrka
  - Počítač částic (Coulter counter)

Postup: 20 μ l b. suspenze do 10 ml hemasolu ... 500 x ředěno
Counter nasaje 0,5 ml
Př.: $1 \cdot 10^3$ b. .... 0,5 ml /x2
       $2 \cdot 10^3$ b. .... 1 ml /x500
       $1 \cdot 10^6$ b/ml

Viabilita

- Životnost buněk (vs. mortalita)
- Živé buňky – semipermeabilní cytoplazmatická membr.
- Mrtvé buňky – permeabilní cytoplazmatická membr.
- **DYE EXCLUSION ASSAYS**

- ✦ Živá buňka je schopna zabránit průniku barviva dovnitř

Barviva: eosin, trypanová modř, propidium iodid, 7 amino actinomycin, acridin orange, Hoechst 33258 x 33342

EOSIN: SS 0,15% smíchat 1:1 s buněčnou suspenzí – kápnout do Bürkerovy komůrky ... hodnotit 100 buněk – kolik z nich je mrtvých = oranžových

PI: SS 1 mg/ml; WS 1 µg/ml ... inkubace 1 minutu, hodnocení FACS živé buňky nenabarvené x mrtvé fluoreskují v FL2

Diferenciace

- Rozrůznění buněk vlivem faktorů okolního prostředí
- **Změna** biochemických procesů
  - expresního profilu (mRNA, DNA, proteiny)
  - morfologie
  - povrchových antigenů
- **Detekce těchto změn** biochemie
  - molekulární biologie
  - histologie/cytologie
  - imunologie

HL-60 = Akutní myeloidní leukémie (AML)

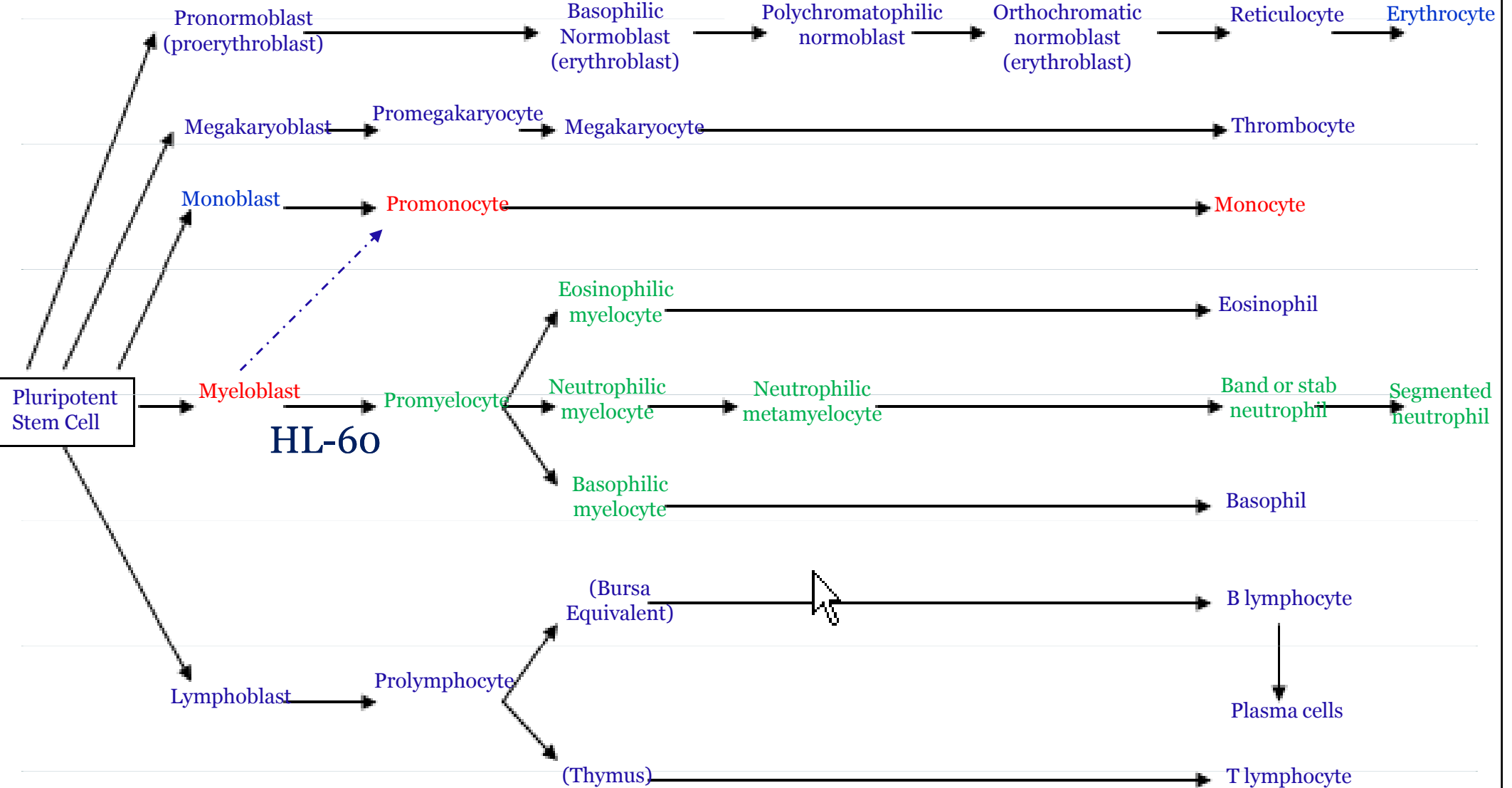
- Zhoubná forma rakoviny kostní dřeně způsobená poruchou dozrávání hematopoietických prekurzorů (>20% blastických bb. v kostní dřeni)
  - 2,5% všech nádorů
- HL-60 - Akutní myeloidní leukemie M3 – 5-8% AML
- Genetické abnormality - často chromosomové translokace - t(15;17) – PML/RAR α
- Následek - nedostatek zralých krevních buněk
  - akumulace nezralých buněk (zvýšená proliferace a snížená apoptóza) v kr. dřeni, perif. krvi, slezině a játrech
- Léčba – podpůrná léčba DIC (disseminated intravascular coagulation), podpůrná léčba pomocí G(M)-CSF
  - alogenní transplantace
  - diferenciační terapie ATRA – 25% pacientů RA syndrom + krátká remise
    - diferenciační terapie s trioxidem arseniku v post-remisi
  - Gemtuzumab ozogamicin – anti-CD33 MAb + calicheamicin

HEMATOPOIESIS

Committed or Differentiated Stem Cell

Maturation Sequence

Circulating Pool

Diferenciační látky – princip účinku

- **(ATRA 1 μM)** – PML/RAR protein méně účinný než RAR – ATRA zvyšuje jeho účinnost
- **Vitamín D₃** (VD₃, kalcitriol) – aktivace kinázových kaskád, translokace do jádra, aktivace VDR, ovlivnění transkripce
- **Phorbolmyristate acetate/12-O-tetradecanyl phorbol 13-acetate** (PMA/TPA) – vazba na receptor asociovaný s protein kinázou C – PI₃K – cAMP - pokles cMyc – zástava proliferace
- **Dimetyl sulfoxid 1,3 %** (DMSO) – široké spektrum účinků – zvýšení fluidity membrány, aktivace kinázových kaskád, zvýšení Ca²⁺, vazba na DNA - ovlivnění transkripce, demetylace

Souběh drah ovlivňující kinázové kaskády, transkripční faktory (např. PU.1) a pak G/M/GM-CSF

Metody detekce diferencovaných buněk

Změna enzymového vybavení buněk

- *Nespecifické esterázy*

Hydrolýza α -naftyl acetátu esterázami vede k vzniku hnědého zbarvení

- *Detekce myeloperoxidázy*

Myeloperoxidáza štěpí peroxid kyslíku za vzniku kyslíkových radikálů, které pak oxidují o-dianisidin za vzniku barevných látek chinonového charakteru

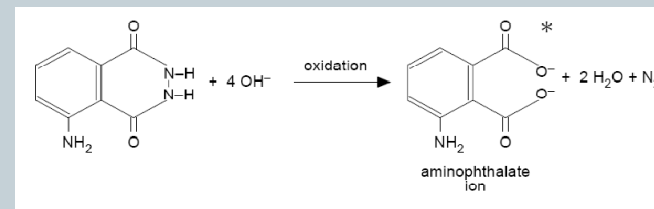
Produkce ROS při oxidativním vzplanutí (monocyty)

- *Redukce NBT (nitroblue tetrazolium)*

NBT je redukován superoxidem produkovaným monocytou. Redukce vede k změně barvy ze žluté na modrou

- *Oxidace/redukce luminolu*

ROS produkované monocytou oxidují luminol při redukcii - chemiluminiscence

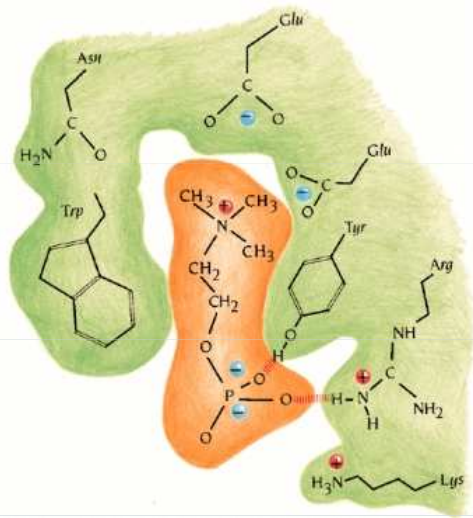
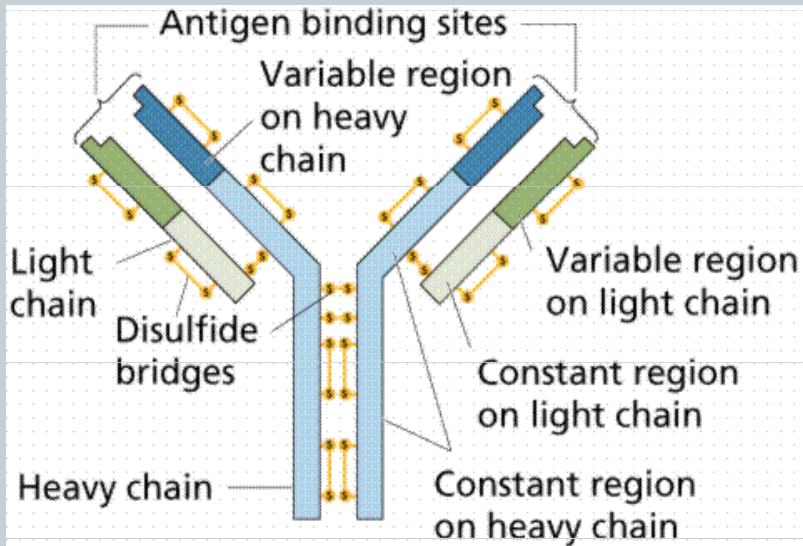
Změna povrchových molekul

- Expresse CD11b (R proC3b složku komplementu) a CD14 (vazba LPS)

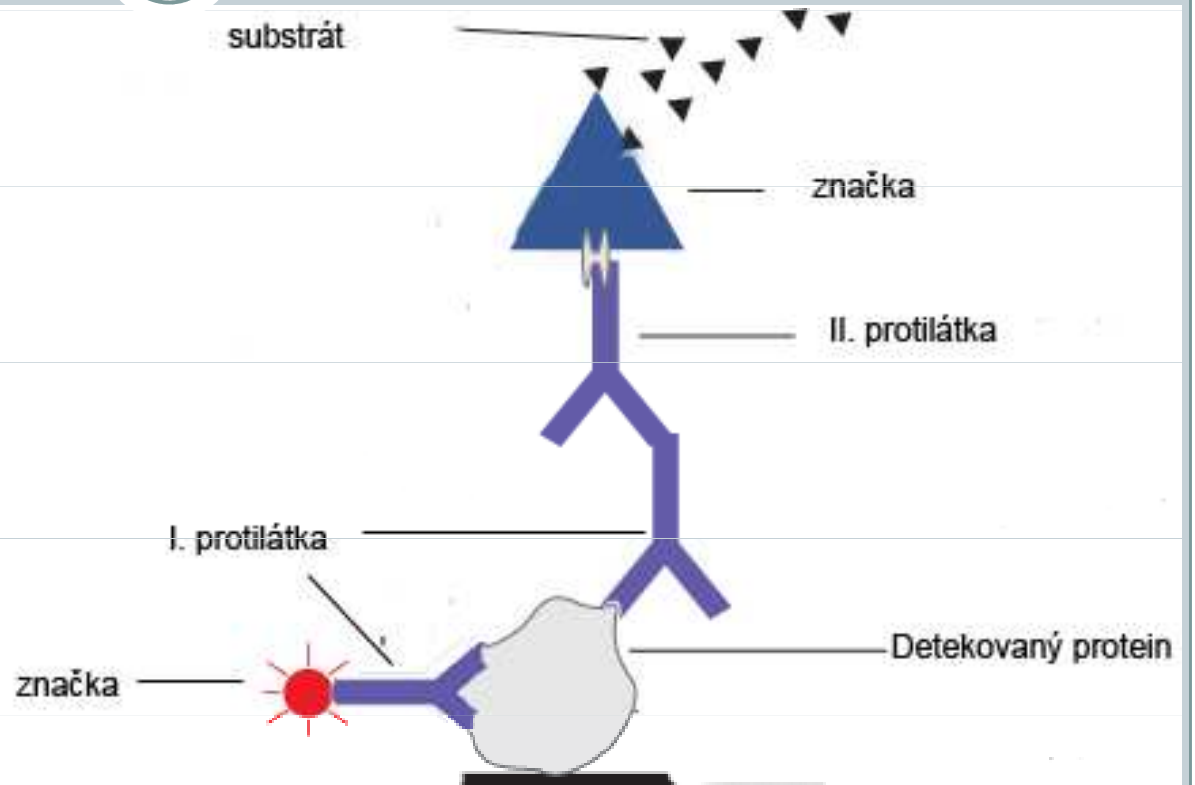
Změna morfologie Zvýšená adheze, pseudopodia, zástava proliferace

Imunokomplex

© 1999 GARLAND PUBLISHING INC.
A member of the Taylor & Francis Group

Přímá – jednostupňová (silný Ag)

Nepřímá – vícestupňová (velká multiplikace signálu) - slabší Ag